

BOJEVNIK

Leto IV., št. 6

V Ljubljani, dne 15. junija 1934.

Cena Din 1.—

Vzori

Bolj kot kdaj potrebujemo vzorov, po katerih naj bi se usmerilo vse javno pa tudi zasebno življenje, saj človeštvo drvi z vso naglico v negotovost in moralni propad. Hoče namreč s smelo gesto poteptati vse, kar je bilo v preteklosti izvršenega, ter misli zgraditi nekaj novega, nekaj posebnega, kar ne sme imeti nikake zveze s preteklostjo, zlasti se ne sme zgoditi, da bi se celo na njo ozirali ali iz nje učili. Hočejo ustvariti nekaj novega, s čimer bi človeštvo osrečili, pri tem se pa vsi taki poizkusi razblinijo in namesto dobrote, sreče in blagostanja se rodi revščina, nesreča in brezposelnost, ki ubija in vznevoljuje vse stanove, poklice in sloje. Stiskajoče pesti, zamrte kletvice, sovražni pogledi, obupni klici pretresajo ozračje, množice hočejo dela, kruha in svobodne besede, toda namesto tega se jim daje posmeh, mečejo jih na cesto ter groze z ječami in preganjanji. Oni, ki hočejo obdržati usodo narodov in držav, se boje in jih je strah, zato hočejo s strahom prežeti vse, katerim gospodarijo. To je velika, usodna napaka. Namesto da bi bili voditelji naroda narodovi svetovalci in prijatelji ter tovariši ljudstva, so postali komandanti in diktatorji. Kako naj ljudstvo zaupa potem še takim »voditeljem«, ki jim je vse le lastni nenasitni želodec in nikdar dovolj polni žep, dočim se za skrb, potrebe in pomoč ljudstvu po izvolitvi prav nič ne brigajo. Glavna njih skrb je, kako bi obdržali svojo moč in svoj stolček, kako bi intrigirali in prevarili drug drugega, da si obdrže svoj položaj, kako bi v škodo posameznika in družbe iztisnili čim več dobrin za sebe in svojo najbližjo okolico. To je velik greh današnjih dni, ki se mora odpraviti, ako nočemo, da prikipi sila do vrhunca in ne sproži skale, ki bo podrla in uničila vse, kar se je izneverilo ljudstvu, ki ima še pravi čut za dobro in pošteno.

Zato je prav, da si bojevniki včasih ogledamo vzore, ki so delali le za blagor ljudstva, sami živeli v pomanjkanju in skrbi, s tem pa dali narodu neprecenljivih vrednot, iz katerih črpa še danes svojo moč. Dasi smo bili narodno zaslužnjeni, so se vendar ustvarile med nami kulturne dobrine, ki se lahko kosajo z deli velikih narodov. Ne le posamezni duševni velikani so se dvigali nad narodom kot zvezde vodnice, tudi ves narod je živel veliko kulturno življenje: v vseh naših vaseh so se snovala izobraževalna društva, gojile vse panoge društvenega dela, povsod so društva skrbela za duhovni preporod in telesno vzgojo med našim ljudstvom, ni bilo skoro hiše pri nas, ki ne bi črpala duhovnih vrednot iz knjig in časopisov. Pa tudi gospodarsko življenje se je razvijalo in je bilo ponos vsemu našemu narodu. Naše zadruge, ustanovljene v pomoč vsem slojem naroda, so se lepo razvijale, prospevale in postajale močne, ker so bile usidrane v skrbi, potrebi in nujnosti našega malega človeka, obrtnika, kmeta in delavca, ter so tako vršile svojo veliko človečansko zamisel. Vsemu temu je bila pa podlaga veliko, neumorno in idealno delo onih, ki niso prejemale za to plačila, temveč so z neprimerno

ljubeznijo posvečali ves svoj prosti čas vzvišenim idealom pomoči poedincu in družbi. Tudi vsa velika javna dela so se vršila z namenom pomagati vsem, ki so pomoči potrebni, in tako koristiti narodu. Lahko smo ponosni vstopili v jugoslovansko zajednico, saj smo imeli kulturne in in gospodarske ustanove na tako visoki stopnji, kakor noben del te zajednice.

V današnjih dneh, ko svet ječi brez potrebe v veliki gospodarski stiski, je mogoče prav, da pogledamo malo nazaj, kako so oni pred nami gospodarili, da so lahko imeli vsaj zadovoljivo skromno življenje. Malo posnemati način dela prejšnjih generacij, ki so nam zgradile ceste, železnice, bolnišnice, šole, razne zavode in druge potrebne ustanove, od katerih črpamo še danes dobrine, potem pa pomisliti, kaj se je pri nas zgradilo

nato pa napraviti bilanco, mislim, da bi bilo prav in potrebno. Treba bo nato prevzeti to, kar je bilo dobrega, zopet v naš program, in začeti z lastnimi sredstvi, z lastnim naporom in z lastno pridnostjo graditi na novo s požrtvovalnostjo in nesebičnostjo. Le tako nam bo zagotovljen uspeh, le tako se bo začelo pri nas zopet blagostanje, le tako je mogoč napredek. Začeti bomo morali znova, iz lastnega nagiba, lastne volje in lastnih sredstev, ker staro se ruši, kaj drugega novega nam nihče ne naredi in ne da. Zanašati se na pomoč soseda, je pa, kakor kažejo izkušnje zadnjih let, velika zmota, znamenje lastne nemoči in prevelike zaupljivosti. Le kar si bomo sami zgradili, bomo imeli, postali bomo pa tako tudi neodvisni. Narodna zavest se bo dvignila, naša delovna sila in moč bosta rastle, iz nas samih bo vstal nov svet, novo pokolenje, boljše, lepše in srečnejše. To bo naša zmaga in naš ponos, naše novo vstajenje iz težkih gospodarskih in socialnih nadlog! Neumorno delo brez mogočnih besed, velikih gest in najrazličnejših gesel je naša rešitev, rešitev vsega človeštva. Nazaj na zlato polje dela, vstvarjanja in močne organizacije, po poti naših načel miru, pravičnosti in svobode.

R. W.

Blagoslov diktatur

V zadnjih letih se je vpeljal v nekaterih državah sistem vladanja poedincev ali pa gotove skupine ljudi. Ker hočejo ta sistem kopirati marsikatere še svobodne države in ker mnogi zagovarjajo pravilnost takih vladavin, je dobro, da si vsaj nekoliko ogledamo »dobrote«, ki jih nudijo taki sistemi.

Prva izmed držav, ki je vpeljala že l. 1917 nadvlado enega samega stanu, pri tem pa prav posebno posameznih vodij, je **Sovjetska Rusija**. Poročila, ki jih posnemamo iz dobe skoro 17 letne njene vlade, povsod naglašajo velik pritisk na svobodo poedincev, ki se mora povsem podrediti celoti in režimu. Kdor je imel količkaj pomisleka proti tej ali oni vladni odredbi, je takoj romal v ječo ali preganstvo, mnoge je rešila nasilna smrt takega »raja«. Res,

da so marsikaj dobrega ustvarili, zboljšali in zgradili, toda vse te dobrote, ki bi se lahko izvršile tudi brez nasilnega vladanja, so le neznatna dobrina proti zatiranju, izkoriščevanju in preganjanju posameznikov pa tudi celih slojev med narodom. Bič je opletal po hrbtih ubogih kmetov, ki so morali huje, težavneje in silneje delati kot v dobi najžalostnejših tlačanskih dni. Pri tem kmetje niso smeli obdržati zase niti toliko, kolikor je bilo potrebno za njih preživljanje, ker so morali vse oddati v državna skladišča, katera edina so razpolagala z vsemi pridelki. Tako so v prebogati Rusiji ravno v tem času nastopile lakote, kakršnih ne pomni zgodovina več desetletij. Pa tudi drugi stanovni so bili deležni »blagoslova« tega samodržtva. Tisoči in tisoči so bili postreljeni kot divjad, tisoči in tisoči so bili prepeljani na samotne otoke v izgnanstvo, tisoči in tisoči so bili izgnani in pregnani samo zato, ker so si upali imeti svoje pomisleke, svoje mnenje, svoje nazore. Velika zmota diktatorjev se že ublažuje, ker so izprevideli, da s takim družabnim redom ne morejo napraviti raja v svoji zemlji, ter se njih gospodarski in politični red zopet približuje svobodi poedinca, da s tem rešijo, kar se rešiti da.

Tudi Italija, naša soseda, prenaša že dolgo vrsto let najhujšo diktaturo, kar si jo more misliti svet. Kdo se ne spominja nasilstev fašistov nad lastnimi rojaki, ki niso mogli prenašati nasilja?! Kdo ne pozna trnjevega pota Jugoslovanov pod italijansko strahovlado?! Napadi iz zasede, justični umori in streljanje v hrbet so najnavadnejše metode fašistinega vzgajanja. Strahovanje ljudstva z najbolj ogabnimi sredstvi so dokaz fašistične kulture! Ljudstvo se boji, molči in stiska pesti, uboštvo je še večje kot je bilo v Italiji pred diktaturo, davki večji, preganjanja neznosna. Za vsak majhen prestopok proti režimu je najmilejša kazen izgon na Liparske in druge otoke. Fašistične spletke in gospodarstvo se ruši, kar je dokaz ogromen primanjkljaj v državnem proračunu in strašna beda prebivalstva kljub temu, da je tam prav vsaka malenkost obdavčena. Začeli so s paradami in zunanjim pompom, posledica je pa polom!

Druga naša soseda, Avstrija, je pred kratkim uvedla diktaturo. Tam so na dnevnem redu požigi, bombe, atentati. Zboljšanja nikjer, le propast in beda.

Hitler je iz svoje Nemčije hotel napraviti raj in izboljšati ves družabni red. Tudi tu ni nikakih stvari, ki bi kazale na zboljšanje razmer in življenjskih pogojev. Koncentracijska taborišča, kamor zapirajo tisoče in tisoče sodržavljanov, ki ne morejo odobravati in propagirati nasilnega vladanja, tisoče izgnancev išče zatočišča v sosednjih državah, ker jim je domovina mačeha. To vse zato, ker vlada nasilje.

Je še nekaj drugih držav, ki poskušajo z diktatorskim nasiljem prikleniti duše in svobodno voljo posameznika in naroda v svoj edino zveličavni diktatorski voz, ki se pa ob vsakem pogonu ustavi ali se mu pa polomi kak del tako, da je končno le za staro šaro.

Ko smo na kratko predočili vso nesrečo diktatorskih vladavin in spoznali pogubo takih sistemov, je potrebno, ki so se drugod ponesrečili, in hočejo radi tega speljati državni voz zopet na kak način iz zagate in zmote, temveč da se vedno zavedamo zlate resnice: **vsaka svoboda je boljša kot nobena!** Da bomo pa še bolje podkrepili to geslo, je prav, da si ogledamo nekatere države, v katerih vlada demokratski princip v največji meri. To bo pa namen enega izmed člankov v prihodnji številki.

R. W.

Skupine, člane in naročnike opozarjamo in prosimo, da ne nakazujejo naročnine in drugih prispevkov na ček, račun bivše Zveze bojevnikov št. 14.160, ampak edino le na ček, račun lista »Bojovník« št. 13.051.

Tajne okrožnice

V poslednjem času so prejele naše skupine in tudi posamezni vplivni funkcionarji neke na stroju tikpane anonimne okrožnice, kjer nepodpisani pisec na dolgo in široko ter sila učeno razlaga, kaj je »Boj«, kaj so »borci« in kaj »bojevniki«. Z za lase privlečenimi argumenti skuša skovati neko razliko med »Bojem«, borci in bojevniki ter govori o prostakih in oficirjih, v večini in manjšini, o banu in Puclju, vsevprek zgnete v »Boj« ter vé povedati končno, da je akcija borcev naperjena proti bivši SLS.

Okrožnica je anonimna, podtaknjena. In na take neresne stvari prav za prav ni vredno odgovarjati. Ker bi pa utegnili ta prikrita reč le morda zavesti koga v dvome, in ker naši ljudje tudi ne vedo, odkod prihaja, zato hočemo to stvar nekoliko pojasniti.

Podpisa ni in mi ne vemo točno, komu naj odgovarjamo, vendar se nam pa močno vriva sumnja, da je bil pri kovanju te tajne sodbe nekdo, ki je pred leti marsikaj »čednega« napisal proti slovenski duhovščini in tedanji slovenski ljudski stranki. Bomo lahko postregli z dokumenti, če bo treba.

Na vsa druga podtikanja in razlaganja v okrožnici, češ, da smo komunisti, fašisti, Pucljevi hlapci, zvodniki itd. pa kratko izjavljamo samo sledeče: Časi so preresni, da bi uganjali komedije iz tega zdvojenega ljudstva. Bilo je že premnogokrat prevarano — in da bi ga tudi mi, ki smo iz tega ljudstva, ki poznamo vse njegove težnje in bridkosti, na take klevete niti ne odgovarjamo. Mi pozivamo vsakogar, kdor je pošten in hoče temu ljudstvu dobro, naj pristopi, naj pomaga; toda pri Slovencih je že tako, kar nekdo nima, tega tudi ne privošči drugemu, naj rajši vse skupaj vzame vrag!

Točen odgovor na vse klevete pa bomo dali svojim skupinam, katerim edinim smo odgovor dolžni. Delegacija.

Pod ognjem

Uvodnik zadnjega »Bojevnika« je govoril o napadih; kakor bi slutil v naprej, da se bo v najkrajšem času nekaj vnelo. Ogenj raznih kalibrov in od raznih strani se je osredotočil na bojevnike, in nekateri celo šušljajo, da so bili ti napadi dogovorjeni, kar pa ne verjamemo, ker so si po jedru precej različni. Nekateri nas obsipajo z žveplom zato, ker nas bi na vsak način radi zatrli, drugim ni po godu ustroj »Boja«, tretji bi hoteli najprej razpustiti skupine bojevnikov, peti bi radi odtrgali te skupine od »Boja«, pa ustvarili iz tega stranko. In jih je takih še in še, ki nas merijo in kritizirajo.

Vsem tem in takim mi prav malo, da skoro nič ne odgovarjamo, škoda časa, le »Domoljubu« smo dali na njegov uvodnik od 6. junija pojasnilo, ker ne želimo, da bi bilo naše podeželsko ljudstvo o nas in o našem ustroju napačno poučeno, kajti resnica in poštenje nam je nad vse. Saj nas lahko kdo kritizira, biča naše napake, nas odvrča od morebitnih zablod, čisto prav, naj nas le. Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce!

Ni je stvari na svetu, ki bi ne imela poleg sončne tudi svojo senčno stran. In najtemnejša plat je morda tukaj ta, da so vsi voditelji tega gibanja čisto navadni ljudje, ki niso še nikoli trgali hlač po parlamentih, niti po visokih in učeniških šolah. Niso torej nikake zvezde in nikake vzvišene osebnosti.

Prav gotovo bi ne bilo toliko vika in krika, ako bi vodili »Boj« kakí politični velikani. Toda kakor nam je znano, se to ne bo zgodilo zlepa, ampak narobe, do besede in veljave bodo prihajali tu bolj in bolj najnižji sloji ljudstva. Kmetje, delavci, mali ljudje, tem gre beseda in veljava. V vodstvo pa samo taki, ki so na vse strani poštene, neoporečni, čistih rok in vesti in čistega srca, toda odločni, žilavi, odporni in primerno udarni. Kdor pa ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce, naj se skrije v mišjo luknjo. Delegacija.

Pot v robstvo

Po načrtu, ki smo ga sestavili, je bil določen tovariš Bricelj, da se polasti toli zaželjene slanine, tov. Tomc krompirja in drugih malenkosti, pijačo, t. j. vino, rum in špirit, pa smo dali »čez« tov. Bitencu. Jaz sam pa sem moral paziti, da ni prišel v bližino kdo od naših gospodarjev, ali pa tudi od nepoklicanih tovarišev. Prevelika bi bila zavist in prav gotovo bi se našel kdo, ki bi nas izdal. Tako povsem pripravljeni, smo v okrilju noči šli na pot, kakor je bilo določeno. Ko so prišli fantje do kantine, je bila žal že odprta in povečini izpraznjena. Čeprav so hodili po nji v temi, so vendar s tipanjem ugotovili to, prav nič razveseljivo dejstvo. Za kako premišljevanje ni bilo časa, zato so kar najbolj temeljito šli na svoje »nelegalno delo«. Tov. Bricelj, veseleč se slanine, je bil najurnejši. Skočil je na ognjišče, iztegnil je roko, pa tudi že naslednji hip, prav po kranjsko zarobantili. Kako bi tudi ne? Kaveljni so bili prazni, ker so že predhodniki opravili svoje. Tov. Andrej pa se je le pošteno nabodel na ono, kar je še malo prej držalo slastno slanino. Kljub tako »veliki« nesreči, pa se je kar hitro znašel. Šel je na pomoč tovarišu Bitencu, ki je imel več sreče. Zavohal je namreč dve 30 literski steklenici, napolnjeni z rumom, odnosno špiritom. Pri vsej sreči je godrnjal, da ne more vse sam odnesti, zato mu je prav urno pomagal tov. Bricelj. Odnese sta jih na prosto, kjer sem ju že pričakoval in odredil, da sta »rešeni« zaklad takoj pokopala poleg apnenic v butare plevela, ki so služile za žganje apnenca. Čim sat opravila to delo, sta se jadrno povrnila na pomoč tovarišu Tomcu, ki je medtem iztaknil zaboj krompirja, precejšen lonec masti, nekaj kave in pa sladkorja. Tudi to smo zakopali med butare, radi nevarnosti seveda. Prav dobro smo vedeli, da se bo vršila velika preiskava, kakor hitro bodo opazili, da je kantina izpraznjena. Če bi kaj našli pri nas, potem bi seveda po starem pravilu odgovarjali tudi za ono, kar so odnesli naši »predhodniki«, ki so prav za prav odnesli malone vse. Že za svoje grehe ne bi radi odgovarjali, kaj šele za tuje. Ko smo tako srečno vse poskrili, kar smo s trudom in strahom pridobili, smo šli za izpremimo v mojo in tov. Tomca »vilo« na posvet. Tov. Bitenc »žejna goba« (seveda mi ne manje) je odločno zahteval, da se rum načne takoj. Jaz sem pa prav tako odločno protestiral, ter navajal, da nas lahko izda najmanjša neprevidnost, ker žganje vendar smrdi. Ko pa le ni odnehal, sem se po dolgem prigovarjanju vdal. Po pijačo je tedaj odšel tov. Bricelj. Prinesel jo je kake tri litre. Žejni, predvsem pa zaželjeni pijače, ki je nikdar nismo dobili, smo izpraznili posodo kar v dobri uri. Najbolje se je udeleževal tov. Bitenc. Posledice seveda niso izostale. Postal mu je slabo, in bil je skoro nezavesten. Mi, ki smo bili malo manje »okrogli«, smo ga spremili do njegove »vile« in se trudili na vse načine, da ga spravimo pokonci. Dali smo mu vode, kolikor smo jo pač imeli in pa Bog zna, kolikokrat že prekuhano kavo. Vse pa je zaleglo bore malo. Kar se je tov. Tomc spomnil, da bi bilo dobro, kavi dodati pepela. Res je zadel v črno. Kmalu je naš ubogi tovariš pričel klicati »Urha« tako vztrajno, da je menda izbruhal precej več, kakor pa je popil. Bila je to zanj prava sreča, počasi se je umiril in zaspal. Jaz sem nato stopil malo ven in opazil kakih pet mož, ki so ravno zapuščali neki šator, in se namerili k drugemu. Pogled nanje je name tako učinkoval, da sem postal na mah popolnoma trezen. Zavedel sem se, da se priskava radi olajšane kantine že vrši. Umevno so sami hoteli kantino sprazniti, pa so morali žal ugotoviti, da je to delo že izvršeno. Pohitel sem nazaj in povedal, kaj se godi, hkrati sem pripomnil, da nas bodo prav gotovo »pogrunjali«. Le preveč je pri nas dišalo po rumu. Z vso naglico smo hiteli pospravljati ostanke našega tovariša, obenem pa smo polivali stene in tla s prekuhano kavo in odprli šotor popolnoma, da tako izbrišemo neprijetni izdajalski duh. Dogovorili smo se tudi, da bomo ob prihodu preiskovalcev hlinili težko bolezen našega tvariša, ki smo ga medtem že budili, pa je bil ves trud zaman. Zbudil se ni, pač pa je nekaj kar renčaje mrmral. Opraviti smo imeli torej dovolj in komaj smo šotor zaprli, ko so stopili na vrata preiskovalci. Sprejeli smo jih s hladnimi in zaskrbljenimi obrazi, vsi hkrati pa smo hiteli zatrjevati, da je tovariš težko bolan. Dozdevalo se nam je, da čudno zavijajo nosove, vendar so nam le verjeli in odšli naprej k našim sosedom. Zgodil se je res pravi čudež. Veseli, da smo tako srečno odšli, smo si ga privoščili še vsak merico, nato pa polegli. Spali smo tako trdno, da smo se prebudili drugega dne šele opoldne z velikanskim »mačkom«. Kajpada smo tako zamudili celo dopoldne »važnega dela«, namreč lomljenje apnenca. Nam je bilo to prav, še bolj pa našim drugim tovarišem, ki se niso mogli začuditi našemu tako trdnemu spanju. Popoldne sem poslal vse tovariše

na delo, saj delali itak niso, ker so se bolje udeleževali pri kopanju v morju. Sam pa sem ostal doma in pazil, da ne bi kdo preveč brskal po butarah. Domislil sem se tudi, da bi iz špirta napravili »zelenega«. Ko so prišli fantje domov, so bili za to idejo silno navdušeni. Natrgal sem nekoliko pelina, ki nam je v ostalem služil tudi za kurjavo. Ko se je zmračilo, smo vzeli iz zaloge nekoliko špirta ter napravili zelenca in istega smo potem pili redno vsako jutro kar na tešče. Seveda to pa le naša četvorica. Prav radi bi pijačo ponudili tudi našim drugim tovarišem, pa smo se bali izdajstva. Življenje je bilo za nas dokaj bolje odkar smo imeli skritih toliko dobrot, ki smo jih prav lepo počasi uporabljali. Preteklo je že nekaj mesecev, odkar nas je zapustil tov. Miklavčič.

Ivan Rozina (dalje prihodnjič).

Poravnajte naročnino! Ček. račun št. 13051.

Dolina ponižanja

Nezaželeni gostje so se naselili v dolino črnega demanta. Glad, beda, pomanjkanje in vse, vse možne grenkosti življenja. Kdo vidi kal, ki se zajeda v mlada telesa in jih izmzgava pri živem telesu: Kdo sliši klic tisočev in tisočev nedolžnih, sestradanih otrok? Kdo je krivec o nesposobnosti mladih bitij v javnem življenju? Sedaj stopajo bojevniki na plan trdno odločeni, da razgalijo vso goloto, ki se je nakopičila v teh črnih rudarskih revirjih, da pokažejo na vso umazanost, ki je v škodo naših ljudi in v korist tujih, nenasitnih vampirjev. Sto in sto jih je, tisoči in tisoči so, ki trpe in umirajo ne po svoji krivdi, pač pa po krivdi drugih. Tudi mi smo krivi, tovariši, ker smo pustili, da so sejali mladi ljudje razdor v strankarske namene med naše pošteno ljudstvo. Ta kal razdora je porazno vplivala na ves razvoj in dobrobit našega naroda. Danes pa stopamo, tovariši bojevniki, naprej; naša pot je začrtana in gre kakor ognjen val preko vseh ostankov preteklosti za blaginjo našega naroda. To je val, ki ruši krive jezove, da postavi nove, zdrave temelje, na katerih bodo zrasle nove, mogočne stavbe našega naroda. Trdi in neizprosni so koraki bojevnikov v črni, sajasti dolini. Ne kriče, temveč tiho in mrko gledajo v boljšo bodočnost. To so možje preizkušeni sto in stokrat med življenjem in smrtjo, nikdar voljni kloniti glave. Oni molče, ker molk je tudi odgovor grozen in strašen na to globoko ponižanje v črni dolini.

Kuhar H.

Širite naš list!

Bojevnik je sanjal

II.

Nisem še zatisnil trudnih oči k počitku, že so me objele sanje, v katerih sem gledal svet, njegovo vrvenje in delovanje. Kar mi v megli svetnega hrumenja ni bilo mogoče videti, sem tem razločneje videl v sanjah. Pod seboj sem zagledal zemeljsko oblo — naš svet. Ta obla je bila posejana z neštivilnimi večjimi in manjšimi stolpi, ki so se ponosno dvigali v sinji zrak. V neizmerni bliščobi, ki mi je jemala vid, sem komaj opazil, kako so bili stolpi obloženi z neštivilnimi biseri, dragulji in tako dalje. Stolpi sami so bliščali bolj kot sonce na nebu, a njihov blesk ni razširjal svetlobe, pač pa mrak, kakor oblaki, iz katerih prihaja pogubonosna toča. Vrh stolpov so se zvijale ogromne kače z več glavami. Vsaka glava teh kač je bila okrašena z vencem najdražjih biserov, s katerimi pa ni mogla zakriti svoje ostudnosti. Pod stolpi sem videl brezsrčno golazen, ki je bila kačam za hrano. Gledal sem in gledal, da bi spoznal to golazen, ta neznatna bitja, ki so mrgolela pod temelji teh bojnih stolpov, in spoznal sem izstradana, izsušena, onemogla človeška telesa. To niso bili ljudje, bili so le okostnjaki. Živi mrličii. V njih ni bilo moči in življenja, le duše so obupano životarile v okostenelih telesih. To pa še ni bilo dovolj. Videl sem tudi manjša bitja, ki jim je komaj Stvarnik vdihnil življenje, pa so že bila obsojena na smrt. Razjokal sem se in vzdihnil k Stvarniku: »O, ti naš začetek in konec, ali nismo vsi ustvarjeni po tvoji podobi? Ali nisi ustvaril svet za vse ljudi, Glej, tam spodaj vlada glad, pomanjkanje, revščina in beda, na vrhu pa obilnost, razkošje, naslada, užitek.«

Ko sem se zbudil iz teh čudnih sanj, sem še v omotici srdito vzkliknil: »Skrijte se in umolknite, vi bogatini! Vaše bogastvo ni vaše! Pritrgano, ukradeno in oropano je tisočem in tisočem gladnih ust.

Senovčan.

Dopisi

Trbovlje. Tabor bojevnikov pri Sv. Katarini v Trbovljah se vrši dne 17. VI. 1934. Dopoldan sv. maša za padle tovariše in veliko zborovanje na prostem. Popoldanska zabava se obeta z bogatim sporedom tovariške godbe iz Hrastnika. Dolžnost, tovariši, je, da se vsi do zadnjega udeležite tabora, pripeljite s seboj prijatelje in znance, da bo zbor popolnejši, da bo naša ideja: mir, svoboda in pravičnost šla ko živa misel do zadnjega gorskega kottička. — Razočarani rudarji. Ker se je zadnje čase veliko pisarilo in govorilo o sklenjeni pogodbi med državo in družbo, da se bo zvišalo tudi delovne dni v mesecu juniju, so prerano razveselili razvrane Trbovlje. Družba je sama napovedala, da se bo delalo samo 13 dni v mesecu. Vprašamo samo, ali je zamrlo zadnje sočutje za naše bedne rudarje za tega iskrenega dobrega podzemeljskega človeka, ki stavi v večno smrtno nevarnost svoje življenje, ali se je že do dvajsetega stoletja dogodilo, da so izgledani in izčrpani delavci hodili še prosit za svoje neizprosne nepoznane gospodarje za odjem in večjo produkcijo, sami so pa pri tem ostali bez koščka kruha? Pa prišlo je danes tako daleč, čudimo se samo, da se še ni odprlo modro sinje nebo in pokrilo te neboglence za vse večne čase. — Občinske zadeve. Dosedanji župan gospod Vodušek je izročil svoje posle gosp. Rošu Ferdinandu iz Hrastnika. Kakor se sliši je bil g. Roš za kriljučitev Hrastnika k občini Dol, zato so se Trboveljčani nemalo začudili taki izpremambi, posebno ker potem takem ne spada več v našo občino. Kakor je tudi znano, pade katastralna občina Sv. Marko pod Dol. Kdor pozna tukajšnje razmere, se mora diviti taki izpremambi, posebno še ker gre meja Sv. Marka nekaj korakov od občinskega poslopja. Sedaj se po črni dolini veliko šušlja o novih občinskih volitvah, ki bodo baje dne 22. VII. 1934. Stavljajo se vsemogoče liste več ali manj resnega značaja. Tudi za nas bojevnike je veliko zanimanje, kaj bomo storili, mi pa molčimo, kar tudi nekaj pomeni. Borec korakamo svojo pot naprej, naši koraki so trdni in neizprosni. Strelci gredo v zbor! K.

Zagorje. Na prijaznem griču, oddaljenim pol ure od Zagorja pri podružni cerkvi Sv. Urha, se je v nedeljo dne 3. junija vršil tabor naše Skupine. Objektivno presojava, moramo reči, da kaj takega Sv. Urh še ni videl. — Ze v zgodnjih jutranjih urah so se počele zbirati množice, ki so hitele na taborenje ter v posameznih skupinah ter gručah med seboj razpravljale o predvidenih poročilih tako domačih govornikov, ki bi imeli priti iz Ljubljane. Takoj po sv. maši so združeni pevci zapeli »Oj Doberdob«. Tovariš predsednik Pečnik je takoj otvoril zborovanje s toplim pozdravom na vse došle. Ob tej priliki je predlagal na zbor tudi vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, ki je bila sprejeta z viharnim odobravanjem. Iz govorov, ki so jih nato prednašali tovariši Kovač, član zagorske skupine, Miklavčič, kot odposlanec skupine trboveljske, Slamnik, član zagorske skupine ter tovariša iz Ljubljane Golob in Florjančič, je izzvenel tabor v enoglasen refren: mir, pravičnost, poštenost v vsem javnem življenju, kakor tudi v življenju posameznika; to bodi geslo poedinega in vsakega bojevnika. Iz ust domačih govornikov pa smo zlasti čuli trpki boj socialnega pokreta, ki se dviga in narašča v upravičeno ogorčenje prebivalstva, teh tako težko prizadetih rudarskih dolin, ko se iz nezdravih razmer odreka posamezniku pravica do dela ter z izgovori, ki ne zaležejo ničesar več, krati bora skorja kruha tako odraslim, kot nedolžni ter nebogljeni deci.

Prebivalstvo, ki bi ga bilo oceniti na 3000, je sprejelo izvajanja govornikov z znanim, po naših taborih običajnim odobravanjem! Vtis pa je bil vsesplošen, ki ga je moglo izslediti tudi manj izkušeno oko: »Kako sprejema ljudstva žejno, pošteno ter prosto besedo, ki jo je spričo socialne bede lačno bržkone še tembolj!«

Po taboru se je vršila prosta zabava, ki je trajala do mraka. Nezgod ali kakršnikoli nepriliki ni bilo. Z vidnim zadovoljstvom, ki jim ga je nudil ta dan, so se množice razhajale v mračni dolini Trbovelj in Zagorja, zavedajoči se ob vsakem koraku, da gredo bliže in bliže skrbi, brigi za vsakdanji kruh, ki ga je v naši lepi ter bogati domovini sicer marsikomu na pretek, žal tu pri nas pa tako malo, da bi se ga moralo sramovati celo mačehino srce. Pravljiča o kralju Matjažu, kje si, kdo še verjame v te!? Tovariši! Kralj Matjaž to smo mi Bojevniki, ki stojimo danes tu in v nas samih je naše vstajenje v geslu: mir, pravica, svoboda! Vse one pa, ki mislijo tako kot mi, vabimo, da se nam pridružijo, da nam bo vendar že moč izdreti naš meč ter končati življenje gnilobi, nepoštenosti ter krivici, ki nas obdaja ter tako kruto preizkuša!!!

Skupina Ljubljana—Moste. Naša skupina je imela v nedeljo 3. t. m. javno tombolo in vrtno veselico. Vse je lepo uspelo, kar je predvsem zasluga požrtvovalnih tovarišev funkcionarjev. Zakar

se jim najlepše zahvaljujemo. Posebno iskreno pa se zahvaljujemo vsem darovalcem dobitkov in gotovine. — Odbor.

Kranj. 27. maja se je vršilo pri nas veliko zborovanje borcev. Kljub slabemu vremenu se je zbralo nad 4000 bojevnikov iz vse Gorenjske, da manifestirajo za poštenost, pravico in prave gospodarske razmere. Tov. Češenj je otvoril zbor, pozdravil vzorne čete borcev in se spomnil padlih junakov. Nato je bila odposlana vdanostna brzojavka Nj. vel. kralju in pozdravna brzojavka banu dr. Marušiču. Tov. Češenj je nato razvijal program in smernice novega stremljenja, ki ga zagovarja »Boj«. Za njim je spregovoril kranjski meščan, tovarnar tov. Fok, ki je najprej pozdravil borce v imenu kranjskega meščanstva, nato pa izvajal med drugim o dolžnosti obrambe vse naše prelepe domovine Jugoslavije od vseh nas brez razlike plemena, stanu ali strankarske pripadnosti ter ostro obsodil vse one, ki hočejo pod krinko narodnosti oblatiti vse, kar ne trobi v njihov rog. Govoril je tudi o potrebi ustvarjajočega gospodarstva. Zlasti so bile ostre njegove besede, ko je zahteval enako pravico za vse brez razlike prepuščanja in mišljenj. Naslednji govornik tov. Stane Vidmar se je najprej pečal z napadi na njegovo osebo v časopisu, dalje je pa poudarjal potrebo zaposlitve naših ljudi v vseh tovarnah, industrijskih podjetjih in obratih. Posebno se je zavzemal za vzmenjavo tujcev za domačine. Nato je podal obširno in nič olepšano sliko anarhije v našem domačem javnem življenju, potem je pa prešel na gospodarsko vprašanje in na rešitev težke gospodarske stiske. Končal je s pozivom na složno, neustrašeno in nesebično delo. Za njim je povzel besedo tov. Marinko, ki se je radi slabega vremena omejil poleg kratkega nagovora na naslednjo izjavo:

Kakor pred letom dni v početku našega gibanja, tako še tudi danes, ko se že ves narod zgrinja v njem, vidimo in slišimo, da se nam hoče vsiliti strankarski značaj.

Zato moramo ponovno odločno poudariti, da s strankarstvom nimamo in nočemo imeti nič skupnega. Ne gledamo strank, še manj njih politikov. Nismo za nje, nismo proti njim — gremo mimo in preko njih.

Hočemo in stremimo za tem, da v vsem narodu v neugasnem ognju vzplamti zavest in se razvname prepričanje, da so njegov edini spas — Bog, kralj in Jugoslavija!, in da se mora vse ljudstvo brez kakršnekoli razlike združiti in strniti v nepokolebljivi udanosti in zvestobi in v brezpogojni poslušnosti okrog svojega kralja, da ga silen, močen in nepremagljiv popelje v slavno in srečno bodočnost. Hočemo združitev vseh živih narodovih sil v nerazdružljivo enoto in njih podreditev kraljevi volji po geslu: Vsi za enega — eden za vse!

Zato prosimo vse stranke in strankarje, da nas kot strankarji puste pri miru tako z vabami in pohvalami, kakor z grožnjami in zabavljanjem, kajti zastoj je njihov trud, da bi nas spravili v strankarski metež. Mi tudi nočemo postati stranka pod vodstvom političnih voditeljev — mi smo vsenarodno gibanje, ki se podreja samo vodstvu monarha. Kot taki se tudi ne bojimo čiste, skrbne in močne roke, ki pa mora biti popolnoma nepristranska, poštena in pravična, pa tudi uvidevna, razumljiva in modra. — Gospodarsko zmedo treba nadomestiti z načrtnim gospodarstvom, razrvano družbo urediti stanovsko — vse to ob vestnem čuvanju svobode vesti in nedotakljivosti posameznika, družine in doma.

Po govoru tov. Marinka je predsednik zaključil zbor.

Šmarje pri Jelšah. Zbor bojevnikov se je vršil pri nas 27. maja ob ogromni udeležbi do 3000 ljudstva iz vsega okraja. Zbor se je vršil na javnem trgu, ki se vzpenja vzhodno od župne cerkve. Otvoril ga je s kratkim pozdravom član pripravljalnega odbora tov. Lešnik. Prečital je vdanostno brzojavko kralju, ki je bila od množice sprejeta z navdušenim vzklikanjem. Ravno tako navdušeno je bil sprejet tudi pozdrav banu dr. Marušiču. Po uvodnih besedah tov. Lešnika je spregovoril v imenu Osr. izvrš. odbora »Boja« tov. Lorgar iz Ljubljane, ki je podal uvodoma izjavo v imenu »Boja«, kakor je bila podana ta dan tudi na drugih zborih. Nato je razpravljajal o programu »Boja«. Razpravljajoč o korupciji in javni nemoralnosti je govornik podčrtal, da je pri nas najhujša ona korupcija in nemoralnost, ki temelji v umazanih in nemoralnih metodah raznih, javno se udeležujočih velikašev. S krepkim pozivom k složnosti v narodu brez ozira na kakršnokoli bivšo ali sedanjost strankarsko pripadnost je govornik zaključil svoj govor. Kratak pozdrav svojim bivšim vojakom tovarišem je sporočil ma-

gor v pok. tov. **Orel**, predsednik krajevne organizacije »Boja« iz Celja. Njegov pojav in presrčne besede so našle enak odziv v množici zbranih borcev. Navdušujoč govor o aktualnih dnevnih problemih je imel tov. **Šribar** iz Celja. Globoko zasnovan govor z opisovanjem krajevnih težav in potreb šmarskega sreza je podal tov. **Hočevar** iz Celja, ki je žel veliko odobravanja in pritrjevanja zbrane množice.

Nato je spregovoril nekaj navdušenih pozdravnih besed tov. **Gregorič iz Rajhenburga** ter pozval navzoče na zbor v Rajhenburg. Ob 10. uri 30 min. je zaključil tov. **Lešnik** lepo uspeli zbor.

Konjice. V nedeljo 27. maja se je vršil pri nas javni zbor borcev. Na obsežnem prostoru poleg župne cerkve v Konjicah je bil postavljen oltar, kjer se je vršila služba božja, in govorniški oder. Po zmerni ceditvi je znašala udeležba gotovo 3.500 ljudi, po večini bivših vojakov. Službo božjo je opravil bivši vojni kurat **Bonač** s pomenljivim, v srce segajočim govorom v spomin padlim vojakom našega rodu na vseh bojnih poljanah Evrope in v opomin živečim, da zidajmo na kosteh in krvi naših mrtvih tovarišev veliko in ponosno stavbo jugoslovanske države s pozitivnim delom za red, poštenost, pravičnost, za gospodarski in kulturni procvit. Zborovanje je po službi božji otvoril predsednik pripravljalnega odbora tovariš dr. Fr. **Macarol**, pozdravil zbrane tovariše in državljane, predstavil zborovalcem pripravljene govornike in pozval vse navzoče na strogo disciplino in red. Prečital je nato brzojavko Nj. vel. kralju, ki je bila z navdušenjem sprejeta.

Kot prvi govornik je nastopil tovariš **Matičič, II.** podpredsednik »Boja« v Ljubljani. Pojasnil je program »Boja«, ki hoče združiti vse delovne sloje našega naroda v bratsko mogočno organizacijo, za svobodo in dobrobit vseh državljanov, zlasti vseh Slovencev, Srbov in Hrvatov po načelih pravičnosti, poštenosti in bratske sloge. Nadalje je poudarjal gospodarsko krizo, zlasti krizo v lesni industriji in trgovini, v živinoreji in vinarstvu. Od teh gospodarskih panog živi tudi velika večina ljudstva v konjiškem okraju. Zato govornik zahteva nujno rešitev in pomoč v teh gospodarskih nadlogah za našega kmeta in delavca.

Kot drugi govornik je nastopil tov. **Gradišnik** iz Celja, ki je s svojimi temperamentnimi in kremenitimi izvajanja užgal vse poslušalce. Prišli smo, da Vam vlijemo novega življenjskega poguma v teh težkih časih. Hočemo Vam pokazati, da je življenje še življenja vredno. Prišli smo domov iz vojnih viher in dimov, raztrgani, razcapani, sestradani, bolni in ranjeni, pa smo se jokali, ko smo videli po dolgih letih zopet našo domovino, našo rodno zemljo. Govoril je o pravici in poštenju, ki družijo bojevnike. Zlasti je poudarjal govornik versko čustvovanje našega naroda, ki ga mi borci odkritosrčno spoštujemo in uvažujemo. Poudarjal je velike zasluge naše narodne duhovščine v preteklih časih, njihovo delo je, da se je ohranila naša severna narodna meja. Končno je izjavil, da je naš boj usmerjen proti vsem intrigam, denuncijantom in protivnikom, katerim napovedujemo boj do skrajnosti.

Kot tretji govornik je nastopil tovariš **Fabjančič**. Prečital je važne odlomke pravil, zlasti člen 3. in 5. ter poudaril, da so ta pravila potrjena od kralj. banske uprave v Ljubljani in se po vseh obstoječih zakonih smejo izvajati in se tudi bodo izvajala. Mi smo nepolitična in nadstrankarska organizacija. Ker nas nasprotniki napadajo, se moramo tudi braniti, to pa ni napadanje, ampak silobran. Nas vodi samo ljubezen do ljudstva in države. Mi ne bomo prej mirovali, dokler ne ustanovimo v našem narodu vsaj 700 krajevnih organizacij. Naše gibanje mora zmagati. Jaz, ki mi očitajo, da sem brezverec in nisem nikdar bil klerikalec, poudarjam, da spoštujem in branim našega ljudstva vero, cerkev in duhovščino, ker je to bistveni del in bistveno svojstvo našega naroda. Dalje je govoril o krivicah, ki se gode našemu ljudstvu, ter o spremembi vsega javnega življenja z ustanovitvijo strokovnih zbornic, predvsem kmetske zbornice.

Na koncu je še predlagal pozdravni brzojav pozdravni brzojav našemu prvemu predstavitelju kraljeve oblasti v naši banovini, vojnemu dobrovoljcu gosp. banu dr. **Dragotu Marušiču**, ki je bila z odobravanjem sprejeta. Ko je nato odigrala godba še narodno himno, ki jo vsi poslušajo stoje in odkritih glav, je zaključil predsedujoči tovariš dr. **Fran Macarol** uspelo zborovanje s pozivom, da kot borci in vojaki tudi pri razhodu obdrže strog red in disciplino.

Toplice na Dolenjskem. Zbor bojevnikov našega kraja in sosednjih vasi se je vršil 27. maja. Zbralo se nas je okoli 700 fantov in mož, da čujemo besede o novem gibanju, ki je zajelo vso našo ožjo domovino. Tov. **Žvan** je otvoril zbor, predlagal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, ki je bila z velikim navdušenjem sprejeta in podal besedo tov. **Grosu** iz Novega mesta, ki je po-

udarjal namen in pomen gibanja za pravičnost in red ter ostro obsodil denuncijantstvo, ki se je razpaslo med našim narodom. Za njim je spregovoril tov. **Šturm**, ki je poudarjal nevzdržne gospodarske razmere, ki nas že silijo v obup, dalje dolžnost dela in potrebo po izboljšanju današnjih težkih razmer, v katerih žive vsi sloji našega naroda. Pozival je končno vse, naj se oklenejo organizacije borcev, ki hoče ozdraviti in izboljšati sedanje težko stanje. Nato je tov. **Žvan** zaključil zbor in zborovalci so se mirno razšli.

Vrhnika. Kljub deževnemu vremenu se je zbrala v nedeljo 27. maja na prijaznem gričku Sv. Trojice mogočna armada starih bojevnikov in mladih kadrovcov, ki so nestrpnost čakali govornikov, kajti med ljudmi se je bila raznesla vest, da jih ne bo. Takoj po službi božji je ob 11. uri otvoril odborik kraj. org. »Boja« na Vrhnikah tov. **Janez Jereb** javen zbor »Boja«. V prvi vrsti je pozdravil vse navzoče, kateri so kljub slabemu vremenu prišli v tako obilnem številu od vseh strani. Nadalje je pozdravil delegate »Boja« iz Ljubljane in zastopn. oblasti g. **Likoviča**. V otvoritvenem govoru je pojasnil zborovalcem, zakaj se zavzema za »Boj«. Nato je predlagal, da se odpošlje Njeg. Vel. kralju vdanostna, g. banu pa pozdravna brzojavka, kar je bilo soglasno in z odobravanjem sprejeto. Godba je nato zaigrala državno himno. Kot prvi govornik je nastopil tov. **Jože Trpin**, ki je uvodoma pozdravil zborovalce v imenu kraj. org. »Boja« za vasi **Ligojna, Drenov grič, Blatna Brezovica** in **Bevke**. Dalje je na kratko razložil, zakaj moramo kot bojevniki nastopati za poštenost, pravičnost in ljubezen med vsemi sloji naroda, če hočemo, da bosta država in narod srečna. Za njim je izpregovoril tov. **Rozina**. Ta je v izčrpnem govoru posebno ožigosal ono kliko, ki je ves čas vojne vedrila na cesarskem Dunaju, danes pa ta klika hoče stare bojevnike, ki so na soški in drugih frontah prelivali kri, označiti za avstrijakante. Pojasnil je tudi nadalje, zakaj po 15 letih stopajo »Bojevniki« na plan zoper vse tiste, ki so ta naš srčnodobri narod razdvajali, zadnje čase pa celo z nasiljem in terorjem preganjali ter najboljši del našega naroda označili za punktaše in drugo. Nato je spregovoril tov. **Kafof**. Obravnaval je vprašanja, ki težijo danes kmeta. Značilno je, da se v »Boju« zbirajo oni, ki so najbolj trpeli. Zavzemal se je za kmetsko zbornico, kjer naj kmetje sami rešujejo svoja stanovska vprašanja. Govor tov. **Kafofa** je občinstvo sprejelo z odobravanjem. Živahno pozdravljen je nastopil nato tov. **Škrbec**, ki je najprej pozdravil vse bojevnike, posebej pa še matere in mladino. Pozdravil je navzoče tudi v imenu onih, katerih usta so mrtva. Ti niso bežali pred granatami in bajonetami kot oni, ki nam danes očitajo avstrijakantstvo. Pozdrave bojevnikov pa naj čujejo tudi oni, ki so v tujini, ker jim domovina ne more dati kruha, pa tudi oni onkraj meje naj prejmejo tople pozdrave slovenskih bojevnikov, ker tudi njih ne bomo pozabili. Svojega ne bomo pustili, tujega nočemo. Spominjamo se naših borcev: generala **Maistra**, polkovnika **Švabiča**, **Kreka** in **Cankarja**. Vsi ti so narodni borci, ki so s svojim delom ustvarili narodu boljšo bodočnost. S ponosom izjavljamo, da ne bomo klečali pred nikomur. Tov. **Jereb** je končno pozval zborovalce, da pristopajo v »Boj«. Besede, ki so jih danes spregovorili govorniki, naj obrodijo obilen sad. Nato je zaključil uspešno in disciplinirano zborovanje, katerega se je udeležilo nad tisoč zborovalcev. Godba pa je zaigrala še »Oj Doberdob«.

Kostanjevica—Sv. Križ. Na lepem hričku nad **Kostanjevico** »pri dobrem svetu« se je v nedeljo 3. t. m. zbralo čez 1000 borcev. Najprej je bilo cerkveno opravilo, kjer je imel spominski govor vojni kurat tov. **Bonač**. Zbor je zapel »Oj Doberdob«. Nato je z odra, ki je bil okrašen s kraljevo sliko, otvoril zbor župan dr. **Likar**, ki je pozdravil zborovalce v imenu mestne občine in pripravljalnega odbora »Boja« ter prebral vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdrav g. banu. Ves zbor se je, kot povsod, pretvoril v navdušeno manifestacijo za kralja, Jugoslavijo, pravico in poštenje. Ganljivo domoljuben govor je imel šolski upravitelj tovariš **Pirnat**. Za njim je govoril tov. **Kerin** v imenu kmečke mladine. Njegove plamteče besede so vžgale poslušalce. Tovariša **Marinko** in **Fabjančič** sta s svojimi izvajanja zaključila zbor, ki je dokazoval enodušnost **Kostanjevice** in **Sv. Križa** v velikem pokretu borcev. **Kostanjevica** in **Slinovice** so bile okrašene z državnimi zastavami.

Cerklje. Cerkljanski borci so v nedeljo 3. t. m. pokazali svojo borbeno pripravljenost, bojno disciplino in izreden smisel za organizacijo. Vse Cerklje so bile v državnih zastavah. Bojevniška konjenica in oddelki kolesarskih rediteljev so prišli čakati tov. **Marinka** in **Fabjančiča** 4 km pred Cerklje, odkoder so jih v slavnostnem pohodu v diru spremili na zborovališče, na obsežni trg pred cerkvijo. Sprejem je bil nadvse veličasten. Vrste borcev in mladina, moška in ženska, kakor tudi ostalo prebivalstvo, so gro-

movito vzklikali kralju Aleksandru, kraljici Mariji in prestolonasledniku Petru ter kraljevske domu in pozdravljali došle govornike. Po končani sv. maši se je vršil na trgu mogočni javni zbor borcev. Vodil ga je tov. **Hrovat**, govorila pa oba odposlanca iz Ljubljane. Z burnim odobravanjem je bila sprejeta vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, ki so mu zborovalci neprestano prirajali urnebesne manifestacije. Godba je zaigrala državno himno. Govoril je še tovariš iz Rajhenburga. Zbora so se udeležile tudi čete Brežic z zastavo, borci iz Krškega, Leskovca, Rake, Šentjerneja itd.

Žalec. V nedeljo 3. junija so se zbrale množice iz Savinjske doline, da čujejo o delu in nalogah organizacije »Boj«. Zastopnike osrednjega odbora »Boja« so sprejeli bivši bojevniki na konjih in na kolesih, zbor je vodil tov. **Vabič**, ki je uvodoma predlagal vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdravno brzojavko banu dr. Marušiču. Nato so govorili tov. **Orel**, **Lorger**, **Gradišnik** in **Vidmar** o namenu Boja in njega odnosih do države, armade in narodnih korporacij, o perečih gospodarskih in socialnih vprašanjih ter o resničnem delu za kralja, državo in narod. Zbor je trajal tri ure in je bil radi bližajoče se nevihte predčasno zaključen.

Krajevna organizacija »Boja« za Bežigrad je imela svoje ustanovno zborovanje v soboto, dne 2. t. m., v gostilni Kačič. Sestanek, ki je bil zelo številno obiskan, je vodil sklicatelj tov. Stanko **Velkoverh**, vojni dobrovoljec rez. kapetan. Po kratkih uvodnih besedah sklicatelja je tov. **Matičič** v daljšem govoru razvil in razložil programne točke iz pravil »Boja«. Za njim je govoril **Andrej Šifrer**, ki je »mimogrede« omenil tudi gonjo proti bojevnikom. Tovariš **Gombač** je sporočil žalostno naključje, da so nekaterniki v imenu »Sokola« zahtevali od gostilničarke, naj ne dovoli lokala bojevnikom za zborovanje. Poudaril je, da se načela »Boja« in »Sokola« povsme krijejo in zato v tem primeru ne more drugega kot zloraba sokolskega imena od nekaterih prizadetih posameznikov, kajti »Sokol« je z nami in mi z njim, in drugače tudi biti ne more in ne sme. Nato je bil izvoljen pripravljalni odbor: Stanko **Velkoverh**, vojni dobrovoljec, **Anton Mavrič**, stavbenik, **Ferdo Čepak**, vojni dobrovoljec, **Jeras J.**, **Kavčič J.**, **Tavčar J.**, **Puš Ludvik**. V najkrajšem času se bo sklical ustanovni občni zbor. Lepo število članov se je že priglasilo. Ker ima bežigradska župnija Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Krištofu okoli 7000 prebivalcev, je upati, da bo organizacija kmalu dosegla več sto bojevnikov za Bežigradom.

Za tiskovni sklad so prispevali: Skupina bojevnikov Škofja Loka Din 61.—; Šifrer Andrej, Ljubljana, Din 10.—; Čuk Jakob, Moste pri Ljubljani, Din 10.—; Neimenovani Din 45.—.

Razno

Nad Beneškimi Slovenci, ki so do zadnjega živeli skoraj v miru, je pričel fašizem v zadnjem času izvajati nezasišano nasilje. Videti je bilo, da je sprva pozabil na to skrajno vejo slovenskega ljudstva, kot smo jo skoraj pozabili tudi mi. Od leta 1866, ko je bilo to ljudstvo odrezano od narodnega telesa, živi popolnoma samostojno, ločeno življenje, pozabljeno od vseh in do zadnjega tudi od fašistov. Sedaj se je znesel fašizem tudi nad njimi. Nevaren jim je postal celo domači jezik, staro slovensko narečje, z močno italijansko primesjo, v katerem so molili Boga po cerkvah in v domovini skozi stoletja. Prepovedali so jim ga uporabljati v cerkvi, prepovedali so jim pridige v domačem jeziku in zaplenili so jim katekizme ter molitvenike, pisane v tem rezijanskem narečju. Ljudstvo ni ostalo mirno, izvajati je pričelo tih upor, in danes so cerkve prazne. Pokazalo je s tem, da še živi v njih iskrica samostojne narodne zavesti in da se še zaveda svoje prave narodne pripadnosti. Fašizem je zadelo nenadoma in ustrašil se je upora tega ljudstva. Zatreji ga skuša z nasiljem. Ker ni dosegel uspehov nad ljudstvom, se je pričel znašati nad posamezniki Prva žrtev naj bi postal **Trinko-Zamejski**, voditelj tega ljudstva. Kot sedemdesetletnega starčka, profesorja filozofije in teologije v videmskem bogoslovju, so ga postavili pod policijsko nadzorstvo. Starček se nikoli ni pečal s politikom, a če se je kot izvoljen od ljudstva, je skrbel le za njegovo blaginjo. Mož, ki je delal vedno le kot lojalni italijanski državljan, saj od svojega rojstva dalje živi stalno v Italiji, je postal danes današnjim oblastnikom nevaren. Naj bo možu zavest, da ni zastoj vzgajal in vodil ljudstva, naj mu bo ta zavest v dneh, ko preživlja najtežje čase,

v uteho in tolažbo. Svet naj zve za krivice, ki jih je pričel izvajati fašizem nad to skrajno vejo slovenskega ljudstva v Italiji.

Msgr. Ivan Trinko-Zamejski se je rodil v Trčmunu pod Matajurjem 25. januarja 1863. Šolo je obiskoval v Čedadu, kjer se je učil latinščine, potem je šel v semeniško gimnazijo v Videm. Tu je dobil, v svoje veliko začudenje, prvič v roke slovensko knjigo, ki mu je vnela navdušenje za materni jezik. Po končanih gimnazijskih študijah je vstopil v videmsko bogoslovje in je bil l. 1886. posvečen v duhovnika. Kmalu je postal čez štiri leta profesor nadškofijske gimnazije in pozneje profesor filozofije in teologije v bogoslovju, kar je še danes. Bil je ponovno izvoljen v videmski zbor, kjer je užival med vsemi zastopniki največje spoštovanje. Sodeloval je kot pisatelj v »Ljubljanskem Zvonu« ter spisal tudi več samostojnih stvari. Znan je tudi kot izvrsten prevajalec, prevedel je v italijanščino več Prešernovih pesmi ter Stritarjevega »Gospoda Mirodolskega«.

»Istra.«

Vojne po svetu še vedno trajajo. Dasi ni skoro nikakih vesti o prodiranju Japoncev v Mandžurijo in Kitajsko, se vrše tam še vedno boji, katere smatrajo Japonci in pripadniki nove države Mandžurije le nekake nastope proti divjim roparskim tolpom, ki ogrožajo varnost mirnih državljanov. Zato o teh spopadih, ki se vrše redno, ni skoro nikakih poročil, dasi so žrtve ogromne. Pa tudi spor v Južni Ameriki med državama Paraguay in Bolivijo še vedno ni poravnani. Tudi med tema državama je še vedno vojno stanje ter zmaga sedaj ta, sedaj zopet ona država, toda o mirovni pogodbi še ni ničesar čuti. Toda tudi v Arabiji je vojna med državama Jemen in Hedžas, ki sta sicer samostojni, vendar pa pod pokroviteljstvom Anglije. Do sedaj zmagujejo armade Hedžasa in se vojska države Jemena umika pred zmagovitimi četami vladarja iz Hedžasa. Vlačar Jemena je poslal angleškemu kralju Juriju dolgo pismo z »mirovni darili« (dve toni kave), v katerem ga prosi, naj pride njegovi vojski na pomoč. Pa tudi v osrednji Aziji v Turkestanu, ki je bil še pred kratkim del velike Kitajske kot provinca Sinkjang in ga hočejo velesile Rusija, Anglija in Japonska spraviti pod svojo oblast, divjajo neprestani boji za »svobodo in neodvisnost«. Voditelji so podkupljeni od velesil in tirajo ljudstvo v medsebojno klanje. Res izgleda, da so mirovna gesla in prizadevanja za mir prazne besede brez vsebine, katerih menda ljudstva nočejo. Toda ljubitelji miru to ne sme uplašiti, ker se morajo zavedati, da brez žrtev nikdar ne bo zmage miru.

Vojna v Maroku. V Maroku so imele francoske čete hude boje z upornimi domačini. Sedaj pa poročajo, da so francoske kolone dosegle svoje prvotno določene črte. Napredovanje francoskih čet ni naletelo nikjer na odpor. Vodja nezadovoljnih, ki razpolaga z velikim vplivom na jugu Maroka, v vsej zapadni Sahari in na ozemlju do Senegala, je stopil v stike s francoskim generalom in ga prosil za pogoje, pod katerimi bi mogel priznati vrhovno oblast in avtoriteto maroškega sultana. Tako se bodo boji kmalu uspešno končali za Francijo.

Češkoslovaška in Rumunija sta že priznali Sovjetsko Rusijo.

Hitler in Mussolini se sestaneja v Zgornji Italiji, v Italijo je povabil Mussolini tudi francoskega zunanjega ministra Barthouja.

Italija namerava najeti v Franciji posojilo.

V Bolgariji se je izvršil državni preobrat. Nova vlada hoče hitreje in krepkeje delati na sporazumu z vsemi balkanskimi državami, zlasti z Jugoslavijo.

V Litvi si je bivši predsednik Voldemaras hotel prilastiti oblast in uvesti diktaturo. Pa mu je izpodletelo. Sedaj je že zopet zaprt v kaznilnici v Kovnu.

Avstrija preživlja težke dni. Napadi na osebe in državne naprave so na dnevnem redu. Bombe gospodarijo na vseh koncih in krajih in državna uprava je le s težavo še gospodar položaja. Vse je nezanesljivo in med atentatorji so celo uradniki, pristaši režima. Tudi znak diktatorske vlade.

Vse dopise in naročila za list pošiljajte od sedaj naprej na uredništvo in upravo lista »Bojevniki« v Ljubljani, Kolodvorska ulica 8. Tam dobite tudi vsa navodila za organiziranje skupin bojevnikov!

V vsako vas, v vsaki trg, v vsako mesto naše krajevske skupine! Geslo bojevnikov je: mir, svoboda, pravičnost!